

G‘ARB TILSHUNOSLIGIDA IDIOLEKT TUSHUNCHASINI O‘RGANISHNING AYRIM JIHATLARI

Nilufar Yokubovna Turdiyeva

Samarqand davlat chet tillar instituti dotsenti, f.f.n.

Annotatsiya. Mazkur maqola zamonaviy adabiyotshunoslikda dolzrb yonalish bo‘lgan idiolect atamasining talqinlari, atamaga nisbatan yetuk tilshunos va adaboytoshunoslar tomonidan berilgan talqinlar va izohlarni o‘rganish va tahlil qilishga bag‘ishlangan.

Kalit so‘zlar: idiolect, idiouslub, adabiy yodgorliklar, obraz, lisoniy shaxs, korpus stilistikasi, stilometrik yondashuv, mikrokosmos, badiiy makon.

SOME ASPECTS OF THE STUDY OF THE CONCEPT OF IDIOLECT IN WESTERN LINGUISTICS

Nilufar Yokubovna Turdiyeva

Associate Professor of the Samarkand State Institute of Foreign Languages, Ph.D.

Annotation. This article is devoted to the study and analysis of interpretations of the term idiolect, which is an actual trend in modern literary studies, interpretations and meanings given by prominent linguists and literary critics in relation to this term.

Keywords: idiolect, idiostyle, literary monuments, image, linguistic personality, corpus stylistics, stylometric approach, microcosm, artistic space.

Muallif individual uslubi ko‘plab ilmiy tadqiqotlarning ob‘yekti bo‘lib xizmat qilib, ularning maqsadi badiiy asar muallifining fikrlari va g‘oyalarning tub mohiyatini aniqlashdan, uning o‘ziga xos lisoniy xususiyatlarini va tizimini matnda topgan aksini tadqiq qilishdan iborat. Xuddi bizdagi kabi G‘arb tilshunosligida ham faol tadqiq qilinayotgan idiolect atamasi bugungi kunda tilning individual xususiyatlarini o‘rganish sohasidagi asosiy tushunchalardan biridir. Ushbu atamani xronologik jihatdan parallel ravishda o‘rganilishiga qaramay, mahalliy va G‘arbiy lingvistik maktablarda atamaning tabiati va uni tadqiq qilishning ustuvor yo‘nalishlarida bir qator farqlarga kuzatiladi. Idiolect talqinining tabaqalashtirilgan xususiyatini ko‘rsatish uchun shaxsning individual lingvistik xususiyatlarini o‘rganish doirasida ushbu konsepsiyaning shakllanishining umumiy tarixini kuzatish maqsadga muvofiqdir [3, 47].

Adabiyot o‘zining paydo bo‘lish daqiqasidan boshlab inson faoliyatining ko‘plab sohalarida o‘ziga xos belgi bo‘lib kelgan. Birinchi adabiy yodgorliklar bizning davrimizdan ancha oldin paydo bo‘lgan va mifologiya, din, fan, falsafa, tarixiy voqealarga bag‘ishlangan [21, 11].

Olimlarning tilning individual tabiatiga bo'lgan qiziqishi qadimgi mutafakkirlar davridan beri yaqqol namoyon bo'lgan. Asrlar davomida "til–inson" munosabatlarining rivojlanishi falsafa, psixologiya, pedagogika va sotsiologiya sohalarida faol olib borildi. Tilning individualligini integral lingvofilosofik o'rganishning boshlanishini V. fon Gumboldtning asarlari deb hisoblash mumkin. Bu yo'nalishni rivojlantirish zarurligi haqida gapirar ekan, olim "hamma odamlar bir tilda gapiradi va shu bilan birga har bir insonning o'ziga xos tili bor. Jonli so'zlashuv nutqini va shaxsning nutqini o'rganish kerak" [4, 45]. Gumboldtning fikriga ko'ra, til shaxsning o'zini namoyon qilish vositasidir va tilning tabiati qarama-qarshidir, chunki u umumiy va shaxsning ajralmas o'zaro ta'sirini anglatadi. V. fon Gumboldtning g'oyalari keyinchalik G. Gerder, F. De Sossyur, Ye. Sepir, I. A. Fossler va boshqalarning asarlariga asos bo'lib xizmat qilgan va rivojlantirilgan. Olimlarning qiziqishini aniq odamlar nutqida umumiy lisoniy me'yorlarning o'zgaruvchanligi, uning sabablari va tilda aks ettirishi jalb qildi [4].

Muammoning rivojlanishiga polyak filologi I. A. Boduen de Kurtene katta hissa qo'shdi. Yuqorida nomlari keltirilgan olimlarning fikriga qo'shilgan holda, I. A. Boduen de Kurtene til tabiatining individualligini talab qildi, uning individual va milliy mavjudlik shakllari o'rtasidagi farqlarning butun spektri mavjudligini ta'kidladi. Olimning fikricha, tilning mohiyati inson psixikasida yotadi va til hodisalarining bog'lanish sababini jamiyatning alohida birligi sifatida shaxsning individual psixologik markazlarida, shuningdek, muayyan jamiyatning barcha a'zolarining ijtimoiy-psixologik aloqalarida izlash kerak [7, 98].

G'arb tilshunosligida tilning individual xarakteri qator tadqiqotlar ob'yektiga aylangan. Biroq, tadqiqot ishlari majmuasi ancha kichik hajmda taqdim etilgan. Ushbu sohaning sekin rivojlanish dinamikasining sababi shundaki, individual til kamdan-kam hollarda noyob o'rganish ob'yekti sifatida xizmat qilgan, nutqning individual insoniy xususiyatlari ko'pincha G'arb olimlari tomonidan tilning namoyon bo'lishining boshqa shakllari bilan birgalikda ko'rib chiqilgan. Shunday qilib, bir qator asarlar "individual til – ijtimoiy guruh tili" munosabatlariga bag'ishlangan; ilmiy ishlarning maxsus korpusi individual tilni va uning ommaviy axborot vositalarida namoyon bo'lishini o'rganishga qaratilgan ishlardan iborat. Tilning haqiqiy individual va shaxsiy xususiyatlarini maqsadli lingvistik tahlil qilish G'arb tilshunosligida ancha cheklangan hajmda taqdim etilgan [9, 78].

Tilning individual tabiatining turli jihatlarini u yoki bu tarzda o'rgangan olimlar orasida ingliz fonetisti D. Aberkrombi, amerikalik strukturalist Ch. Xokketni, Britaniyalik tilshunos olim M. Xallidey, fransuz tilshunosi A. Martine, faylasuflar M. Dammit (Buyuk Britaniya) va D. Devidsonlarni (AQSH). ajratib ko'rsatish kerak.

Hozirgi vaqtda til sohiblarining individual lingvistik xususiyatlarini aniqlash muammosi antropologik tilshunoslikning faol rivojlanayotgan sohasi doirasida ishlab chiqilmoqda, ya'ni tilda inson omili va shaxsning nutq xususiyatlariga qaratilgan. Muayyan shaxsning tili tobora ko'proq lingvistik tadqiqot ob'yektiga aylanib bormoqda. Ko'pincha biz ijodiy shaxslar (shoiralar, yozuvchilar, olimlar va boshqalar) nutqini ular tomonidan yaratilgan yozma (og'zaki) matnlar asosida o'rganish haqida gapiramiz [7, 76].

Shaxs tili va uning namoyon bo'lish usullarini intensiv va ko'p qirrali o'rganish konseptual apparatning yangi terminologik birliklarini shakllantirishga tabiiy ehtiyojni keltirib chiqardi. Shu tariqa, rus tilshunosligida "nutq portreti", "lingvistik shaxs", "idiostil" va "idiolekt" kabi tushunchalar paydo bo'ldi. Bu atamalarning barchasi bir xil darajada tilning individual tabiatini aniqlashga qaratilgan. Mazkur atamalarning bir-biridan fraqi o'rganish usullari va materiallarida, shuningdek, tadqiqotning tabaqalashtirilgan predmet yo'nalishida yotadi.

V.V. Vinogradovning "Badiiy nasr tili haqida" asarida birinchi marotaba paydo bo'lgan "lingvistik shaxs" atamasining ma'nosi juda keng qamrovli bo'lib lingvistik shaxsni o'akllantirishning turli darajalarida Yu. N. Karaulov tomonidan keltirilgan shaxs nutqining barcha tarkibiy va lingvistik xususiyatlarini o'rganishni o'z ichiga oladi (og'zaki-semantik, kognitiv va motivasion-pragmatik). "Nutq portreti" tushunchasi ma'lum bir davr kontekstida til sohibining (qoida tariqasida, badiiy muallif) nutq xususiyatlarining butun majmuasini ko'rib chiqishni nazarda tutadigan teng darajada keng terminologik asosga ega [2, 53].

O'z navbatida, "idiolekt" atamasi va u bilan korrelyativ sifatida paydo bo'lgan "idioslub" atamasi konkretlashtirilgan tadqiqot mavzusiga ega. Shuni ta'kidlash kerakki, hozirgi kunga qadar zamonaviy G'arb tilshunosligida ko'pincha bir xil deb qabul qilingan ushbu ikki tushunchani farqlash sohasida tadqiqotlar davom etmoqda. Darhaqiqat, idiolekt va idioslubning lingvistik tabiati ularni o'zaro bog'liq tushunchalar sifatida talqin qilishga imkon beradi, ammo to'liq terminologik identifikatsiya bayonoti noto'g'ri.

G'arb tilshunosligida idiolekt odatda "ma'lum bir tilning individual ona tili nutqiga xos rasmiy va stilistik xususiyatlar to'plami" sifatida tushuniladi [13, 171]. O'z navbatida, muallif individual uslubini belgilashga xizmat qiladigan "idioslub" tushunchasi keng ma'noda ma'lum bir muallifning asarlariga xos bo'lgan mazmunli va formal lisoniy xususiyatlar tizimini anglatadi.

Shuni ta'kidlash kerakki, rus lingvistik an'analarida "idiolect" atamasi ham keng, ham tor ma'noda qo'llaniladi. "Birinchi navbatda nutqning (uslubning) umumiy va individual xususiyatlarining nisbatiga asosiy ye'tibor qaratiladigan poetikada" tegishli bo'lgan tor jihatda idiolekt "faqat ma'lum bir ona tilida so'zlashuvchining o'ziga xos nutq xususiyatlarini ifodalaydi. Keng ma'noda idiolekt odatda ma'lum bir tilni shaxsning og'zida amalga oshirishdir, ya'ni ma'ruzachi tomonidan yaratilgan va til tizimini o'rganish uchun tilshunos tomonidan o'rganilgan matnlar to'plami" [1, 85].

Shuni ta'kidlash kerakki, individual til tadqiqotlari sohasida terminologik bazani kengaytirish G'arb tilshunoslik maktabi doirasida yanada faol va muvaffaqiyatli olib borilmoqda. G'arb tilshunosligida ushbu ilmiy bilim sohasining cheklangan miqdordagi terminologik birliklari mavjud. Qoida tariqasida, individual lisoniy xususiyatlarni o'rganish "lisoniy shaxs" atamasiga teng keladigan bir qator tushunchalar doirasida shuningdek "idiolekt" tushunchasi doirasida olib boriladi: (ingliz tilida biz author identification, linguistic identity, linguistic uniqueness; ispan tilida – lenguaje individual (propio), individualidad lingüística va x.k. kabi tushunchalar haqida gapiramiz). G'arbiy lingvistik maktabda "idiolect" atamasining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi asosan Sharq ilmiy maktablariga parallel holda olib borilgan [2, 79].

G'arb tadqiqotchilari ham konsepsiyaning shakllanishini neogrammatiklar tadqiqotlari bilan bog'lashadi. Keyinchalik bu atama G'arb strukturalistlari va sotsiolingvistlari tomonidan qabul qilingan. Idiolektni o'rganish vaqti Sharq va G'arb ilmiy maktablari o'rtasidagi davr bilan to'g'ri kelsada, atamaning rivojlanish intensivligi o'zaro bog'liq bo'lishi shart emas.

Idiolektning tarkibiy tuzilishi, uning tarkibiy qismlarini aniqlashni talqin qilishning sezilarli darajada turli xil usullari mavjud. Shunday qilib, turli lingvistik maktablarda idiolekt tilning rasmiy va o'z navbatida idiolektning o'ziga xosligi, lisoniy birliklar tanlovi, ularning afzal ko'rilgan kompozitsion imkoniyatlari, ijodiy nutq harakatlarini va stilistik xususiyatlarining butun majmuasini qamrab oladi" [15, 85]. G'arb tilshunosligida idiolektning talqini fundamental va soddalashtirilgan holda o'rganiladi. Umumiy ma'noda, G'arb olimlari idiolektni ma'lum bir vaqtda shaxs tomonidan ma'lum bir tildan foydalanish xususiyatlari

to'plami, shuningdek, ona tilida bayon qilinadigan fikrlar uchun asos bo'lib xizmat qiladigan "lingvistik konstantalar" sifatida belgilaydilar [16, 338-339]. Ko'pincha, G'arb olimlar idiolektning tarkibiy qismlaridan faqat bittasini ajratib, uni asosiy deb e'lon qilishadi. Ba'zi tilshunoslar idiolektga sof fonetik talqin berishga moyildirlar. Misol uchun, "Amaliy Leksikografiya Lug'ati" (Diccionario de lexicografía práctica) mualliflari "idiolekt" atamasini aniqlash "jamiyatning boshqa a'zolari fonetik xususiyatlaridan bir oz farq qiluvchi o'ziga xos fonetik xususiyatga ega alohida alohida olingan til sohibi" sifatida talqin qilishadi. Bu ta'rif juda ham tor doirada olingan bo'lib shaxs idiolektining faqatgina bitta xususiyatini qamrab oladi. Idiolektni ma'lum bir til sohibi nutqining fonetik xususiyatlari majmuasi sifatida ko'rib chiqish faqat og'zaki nutqni tahlil qilishda qo'llanilishi mumkin, yozma matnni tahlil qilish bilan bog'liq holda o'z qiymatini butunlay yo'qotadi [18, 215].

Idiolektning fonologik va fonetik xususiyatlari bir qator tadqiqot ishlarida qayd etilgan. Masalan, T. Levandovski, A. Martine ta'rifini ("idiolekt bir til tizimini ifodalashning individual yo'lidir") [19, 54] nazarda tutgan holda shunga ham ishora qiladiki, tilning individual xususiyatlari butun majmui doim fonetik va leksik–uslubiy darajada o'zini namoyon qiladi. Idiolektning fonologik va fonetik talqini doirasida uning tovush komponentlarini o'rganishga alohida e'tibor beriladi: nutq tempi, intonasiya, urg'u, ovoz diapazoni. Tilning tovush xususiyatlarining butun majmuasi G'arb olimlari tomonidan idiolektning konstruktiv elementi hisoblangan "idiofon" atamasiga birlashtirilgan [17, 183].

G'arb tilshunosligining konseptual apparatida "idioslub" tushunchasining yo'qligi idiolektning terminologik doirasini sezilarli darajada kengaytiradi. "Uslub" tushunchasi ko'pincha idiolekt ta'rifiga qo'shiladi. J.Dyubua taxriri ostidagi fransuz tadqiqotchilari tomonidan ishlab chiqilgan "Lingvistik lug'at"da (Diccionario de Lingüística): "idiolekt ma'lum bir vaqtda bir shaxsga(uning uslubi) xos bo'lgan til birliklarining o'ziga xos qo'llanilishi" kabi ta'rif keltiriladi [8, 338]. Bu yerda biz "uslub" va "idiolekt" tushunchalarini faktik nuqtai nazardan aniqlashga duch kelmoqdamiz. Bunday tenglashtirish noo'rin bo'lib tuyuladi va konsepsiya doirasini "xiralashtiradi". Ko'rinib turibdiki, lingvistik konseptual apparatda "idioslub" atamasining yo'qligi individual tilni tadqiq qilish sohasini sezilarli darajada kengaytiradi, uni tarkibiy va lingvistik komponentlarning o'zini tahlil qilish bilan cheklamaydi.

Ushbu atamani talqin qilishning turli yo'nalishlarini sarhisob qilar yekanmiz, G'arb tilshunosligida "idiolekt" ko'pincha haddan tashqari umumlashtirilgan tarzda talqin qilinadi va standartdan farq qiladigan fonologik, leksik, sintaktik va stilistik nutq qobiliyatlarining butun majmuasiga ega bo'lgan shaxsning mavjudligini anglatadi. Shu bilan birga, konsepsiyaning cheklangan miqdordagi tarkibiy qismlari yoki uning namoyon bo'lish shakllari (fonetik xususiyatlar, nutqning stilistik jilolari va boshqalar) tavsifiga qisqartirilgan idiolektning juda tor va mazmunli talqinlari ham mavjud [5, 56].

Shuni ta'kidlash kerakki, rus va G'arb tilshunosligida "idiolekt" atamasini tadqiq qilish turli vektorlarga ega. Masalan, rus lingvistik maktabida idiolektga qo'shni bo'lgan "idioslub" tushunchasini yakuniy farqlash va idiolektning tarkibiy va lingvistik tarkibiy qismlarini belgilash, ularning funksional yo'nalishi va namoyon bo'lish yo'llari bo'yicha tadqiqot ustuvorliklari belgilanadi. Natijada, umumiy fanlardan – adabiyotshunoslik, matnshunoslik, lingvofilosofiya, stilistika, filologiyadan boshlab, bir nechta fanlarning tutashuvida joylashgan aniq sohalari – lingvopoetika, filologik matn tahlili, psixolingvistika va boshqalar bilan yakunlangan ilmiy tadqiqot sohalari doirasi juda keng ko'rinadi.

G'arb lingvistik an'analari doirasida muayyan tilda so'zlashuvchining individual tili sohasidagi intensiv o'zgarishlar idiolekt va butun jamiyat tilining o'zaro ta'siri yo'nalishi bo'yicha olib boriladi. Natijada, tadqiqot sohasi asosan sosiolingvistika va lingvokulturologiya bilan cheklanadi [6, 49].

Umumiy til standarti va individual tilning ustuvorligini ko'rib chiqish ilg'or yo'nalish sifatida ilgari suriladi. Ingliz faylasufi M. Dammet til falsafasi («Frege: Philosophy of Language», «Origins of the Analytical Philosophy», «Language and communication») haqidagi tadqiqotlarida umumiy til standartining ustunligini ta'kidlaydi. Olimning fikriga ko'ra, har qanday idiolekt faqat umume'tirof etilgan til me'yoridan kelib chiqadi, aks holda M. Dammetning so'zlariga ko'ra, so'zlovchilar o'rtasida kommunikativ muloqot amalga oshirilmaydi. Bu pozitsiya amerikalik faylasuf D. Devidsonning «The Social Aspect of Language», «A Nice Derangement of Epitaphs» asarlarida munozara ob'yektiga aylangan bo'lib, u til turli vaziyatlarda lingvistik iboralardan foydalanishning turli usullari natijasidir, deb ta'kidlaydi. Natijada, D. Devidsonning so'zlariga ko'ra, idiolekt tilga nisbatan birlamchi bo'lib, kommunikativ harakatning muvaffaqiyati suhbatdoshlar tomonidan qo'yilgan muloqotning birgalikdagi maqsadiga bog'liq [15, 89].

Bu atamani tushunishning noaniqligi, uning tabiatining ko'p qirraliligi va umumiy lingvistik me'yor bilan munosabatlarning murakkabligi fransuz faylasuf-tilshunosi O. Dyukro va fransuz-bolgar filologi S. Todorov tomonidan "lingvistik fanlarning yensiklopedik lug'ati" (Diccionario Enciclopédico de las Ciencias del Lenguaje) mualliflari tomonidan aniq taqdim etilgan. Olimlar idiolektni til sifatida aniqlashning qonuniyligi muammosiga ishora qilmoqdalar. Dyukro va Todorovga ko'ra, idiolektni to'laqonli til sifatida tan olmagan, "ba'zi tilshunoslar idiolektni tilshunoslikning odatiy metodlari asosida tadqiq qilishga qarshi chiqadilar" [14, 74]. Asosiy qarama-qarshilik shundan iboratki, agar til ma'lum bir "kod", "aloqa vositasi" bo'lsa, unda faqat bitta aniq shaxsga xos bo'lgan til bema'ni va asossiz tushunchaga aylanadi. Ushbu bayonot ko'p jihatdan M. Dammetning yuqoridagi pozitsiyasiga o'xshaydi. Agar har bir ona tilida so'zlashuvchi o'z shaxsiy tiliga ega bo'lsa, suhbatdoshlar o'rtasidagi kommunikativ muloqot muvaffaqiyatsizlikka uchraydi.

Tilning "individual – umumiy" muammosini ko'rib chiqishdan tashqari, G'arb tilshunosligida "dialekt", "sosiiolekt" va "idiolekt" tushunchalari o'rtasidagi munosabatlar faol o'rganilmoqda. O'zining dolzarbligi tufayli ushbu yo'nalish ko'plab lingvistik maktablarda (ingliz, amerika, fransuz, ispan va boshqalar) tadqiqot predmetiga aylangan. Ushbu sohadagi tadqiqotlar natijalari ma'lum bir mintaqani sotsiografik va sotsiolingvistik o'rganishda faol qo'llaniladi.

Tilning geografik, ijtimoiy va individual farqlari bir-biridan kelib chiqishi aniq. Vyenesuyelalik filolog A. Rozenblatning ishi bu tushunchalarning o'zaro bog'liqligining yorqin namunasi bo'lishi mumkin, unda muallif qanchalik kichik bo'lmasin, bir jamoa ichidagi lingvistik o'zgarishni muhokama qiladi. Tadqiqotchining so'zlariga ko'ra, hatto bir xil ijtimoiy sinf ichida ham nutq farqlari doimo topiladi, "hatto proletariatlar ichida ham to'qimachilik ishchilari va quruvchilar boshqacha gapirishadi." Xuddi shu holat oilada sodir bo'ladi, bu yerda oilaning har bir a'zosi o'z "o'z lahjasiga ega yoki professionall terminologiya tilida "idiolekt" deb aytiladi" [12, 23].

Shunday qilib, tadqiqot usulini umumiydan xususiygayo'naltirilgan holda qo'llash va "odamlar va ijtimoiy guruh va shaxs"zanjiriga rioya qilish orqali G'arb tilshunoslari idiolektni jamiyatning lingvistik mozaikasining eng konkretlashtirilgan (individuallashtirilgan) asosiy birligi deb e'lon qilishadi. "Zamonaviy Tilshunoslik Lug'ati"ning ta'rifi (Diccionario de

Lingüística moderna) bo'yicha "idiolekt" atamasi "dialekt" va "til" tushunchalari bilan birgalikda uchta asosiy toifani ajratishga imkon beradigan trilogiyaning bir turini tashkil qiladi: "tilning umumiy tizimi, alohida guruh tili va shaxsning tili" [11, 337]. Shunday qilib, biz yana idiolektni til tizimining eng kichik asosiy elementi deya ta'riflaydigan atamaning eng konkretlashtirilgan talqiniga duch keldik. Ba'zi chet ellik olimlar aynan idiolekt "dialekt tadqiqotchisi topadigan yagona haqiqat" ekanligini ta'kidlashga moyil, chunki idiolekt individual ko'rinishsifatida har qanday turdagi jamoat tilining asosidir [16, 339].

Tadqiqot faoliyatining xilma-xilligi, ustuvor o'rganish ob'yektlari va tadqiqot sohasidagi farqlarga qaramay, Sharq va G'arb tilshunosligida idiolektning talqini umumiy xususiyatlarga ega emas deb aytilish noto'g'ri bo'lar edi. Shu bois, "Amaliy Tilshunoslik va Tillarni o'qitish lug'ati" (Diccionario de lingüística aplicada y enseñanza de lenguas) mualliflari tomonidan taklif qilingan atamaning ta'rifi V. V. Vinogradov tomonidan belgilangan idiolektning ikki tomonlama talqinini aniq aks ettiradi. G'arb va Sharq olimlarining idiolektga bergan ta'riflari aksar hollarda bir biriga mos keladi, ya'ni "Idiolekt - keng ma'noda, har bir shaxsning o'ziga xos so'zlashuv uslubi"[20, 210]. Atamaga berilgan tor ma'nodagi ta'rif quyidagichadir: "idiolect - bu faqat ma'lum bir tilda so'zlashuvchining o'ziga xos nutq xususiyatlari" [8, 171] "idiolekt - bir shaxsni ikkinchisidan ajratib turuvchi o'ziga xos nutq va yozuvning xususiyatidir" [20, 210]

ADABIYOTLAR

1. Большакова, Н. Н. Игровая поэтика в литературных сказках Михаэля Энде: дис. ... канд. Фи-лол. Наук / Н. Н. Большакова. – Смоленск : Смоленский государственный ун-т, 2007. – 222 с.
2. Виноградов, В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. – М.: Изд-во АН СССР, 1963. – 256 с.
3. Воробьев В.В. Лингвокультурология: теория и методы. — М., 1997.
4. Гумбольдт В. Фон. Избранные труды по языкознанию. – М.: Прогресс, 1984.
5. Дуринова Н.Н. Семантика слова в индивидуально-авторском стиле / Н.Н. Дуринова // Филология. Искусствоведение. Вестник Челябинского Государственного Университета. – 2011. – №33(248) – Вып. 60. – С.147-155.
6. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. – М.: Изд-во ЛКИ, 2010. – 264 с.
7. Кухаренко В. А. К вопросу об особенностях языка и стиля Э. Хемингуэя // НДВШ. Филологические науки. — 1964. — № 3. — С. 76–83.
8. Лингвистический энциклопедический словарь / под ред. В. Н. Ярцевой. – изд. 2-е, доп. – М.: Большая Российская энциклопедия, 2002.
9. Наумов В. В. Лингвистическая идентификация личности. — М.: ЛИБРОКОМ, 2010. — 240 с.
10. Тарасова И. А. Поэтический идиостиль в когнитивном аспекте: дис. ... д-ра филол. Наук: 10.02.01. — Саратов, 2004. — 483 с.
11. Alcaraz Varó E., Martínez Linares M^a. A. Diccionario de Lingüística moderna. – Barcelona: Editorial Ariel S.A., 2004.
12. Colón M., Nuñez de Ortega R., Delgado de Laborde I., Martínez de García H. Antología de Ispañola le hispánica contemporánea. – San Juan: Editorial de la Universidad de Puerto Rico, 1985. – Vol. II.

13. Davidson D. *The Social Aspect of Language / The Philosophy of Michael Dummett.* – Dordrecht: Kluwer Academic Publishers Inc., 1994.
14. Ducrot O., Todorov T. *Diccionario Enciclopédico de las Ciencias del Lenguaje.* – México: Siglo XXI Editores, 2000.
15. Dummett M. *Frege: Philosophy of Language.* – 2nd ed. – London: Duckworth, 1981.
16. Dubois J. *Diccionario de Lingüística / Vers. Española de Inés Ortega y Antonio Domínguez.* – 4^a ed. – Madrid: Alianza Editorial S.A., 1994.
17. Lewandowski T. *Diccionario de Lingüística.* – 4^a ed. – Madrid: Ediciones Cátedra S.A., 1995.
18. Martínez de Sousa J. *Diccionario de lexicografía práctica.* – Barcelona: BIBLOGRAF S.A., 1995
19. Martinet A. *La lingüística sincrónica.* – Madrid: Gredos, S.A., 1971.
20. Richards J. C., Platt J., Platt H. *Diccionario de lingüística aplicada y enseñanza de lenguas / Vers. Española de Carmen Muños Lahos y Carmen Pérez Vidal.* – Barcelona: Editorial Ariel S.A., 1997.
21. Turdiyeva N. Y., Umarogli Y. *Idiolekt tushunchasini o‘rganishga yondashuvlar //E Conference Zone.* – 2023. – C. 11-17.
22. Turdieva N. Yo., Davirov N. Sh. "The Interpretation Of The Writer's Idious Style In Cognitive Aspects." *Texas Journal of Philology, Culture and History* 14 (2023): 38-42.